

Derefter aflagde sandemændene ed og svor fornævnte Mads Staffensen manddød over og fra sin fred, for sagløs mand, hr. Niels Nielsen han ihjel-skød.

Mads Staffensens videre skæbne er ukendt. Det er ikke usandsynligt, at han som saa mange andre har søgt tilflugt i hertugdømmerne eller udlandet.

Om drabet i Veerst præstegaard var en ulykkelig hændelse eller et hidsighedsdrab, begaaet i druk-kenskab, kan næppe afgøres. Datidens haarde livsvilkaar og især fattigdom kan maaske tjene den ulykkelige præst til nogen undskyldning. Det var økonomisk set en streng lod at være sognepræst i Veerst-Bække, og hans eftermænd kom ud for endnu frygteligere forhold. Ifølge tingbogen 1660 var alle fæstere i hele Veerst sogn døde nævnte aar, og det varede 60 aar, før alle gaarde igen var besat. Præsternes indtægter var som følge deraf meget ringe.

John Kvist.

Hekseprocesser i Anst herred

Efterfølgende er bygget over uddrag¹⁾ af Koldinghus lens regnskaber omkring 1620. Regnskabets korte og knappe bemærkninger kan ikke give et virkeligt billede af en hekseproces, men de giver et glimt af dens omfang og alvor. Saa vidt vides har der ikke tidligere været fremdraget noget om hekseforfølgelser i nævnte herred; men 1620 lyste

¹⁾ Ved forf. *Henrik Larsen.*

baalene kraftigt ogsaa her, og mærkeligt skulle det være, om det var første og eneste gang.

Fem kvinder var anklaget og dømtes efter al sandsynlighed i samme sag, nemlig Anne Peders i Møgel Gjesten, Kirsten Suinnis eller Kirsten Hjordkone i Lille Anst, Maren Trindfoedtz, gift med Joen Søffrensen, der havde en halv selvejer-gaard, den nuværende Hostrupgaard i Veerst, Maren Knuds, gift med Knud Iversen i Uhre, Lejrskov sogn, og Mette Jenskone eller Mette Trolds eller Fandens, gift med Jens Jørgensen i Anst.

Anne Peders bo blev vurderet 16. sept. 1620 til 15 dlr. 25½ skill. Kirsten Suinnis bo vurderedes 6. dec. 1620, tre faar og to lam til 6½ dlr. 1 ort 16 skll. Boet efter Maren Knuds vurderedes 19. febr. 1621, 24 skp. havre, en ko, to faar og to lam til 25½ dlr. 1 ort. Maren Trindfoedtz bo vurderedes til 18½ dlr. 6 skll. Den 17. febr. 1621 vurderedes Mette Jenskones bo, fem faar og to lam, til 14 dlr. 6 skll. Alle fem sad fængslet, men man ved ikke, hvor de tre førstnævnte sad. Maren Trindfoedtz og Mette Trolds sad paa Koldinghus henholdsvis fra 24. sept. til 9. dec. 1620 og fra 11. nov. 1620 til 20. jan. 1621.

I fængslet fik hver daglig en stob øl og fire brød, og alle de fængslede fik tilsammen for hele aaret en tønne saltet sild. Maren Knuds og Mette Trolds bortrømte, de tre andre blev brændt for trolddomsbod.

Det er sparsomme og nøgterne oplysninger, man faar gennem de gamle regnskaber. Der siges intet om, hvad de stod anklagede for, eller hvad der fremkom under forhørene, som vel foregik under tortur, i hvert fald efter at de havde bekendt, for derved at faa angivet medskyldige. Lidt kan man

slutte sig til. Anne Peders maa være brændt først, og hun har vel angivet en eller flere af de øvrige. Et par af kvinderne har hørt til mellemstanden, saa det kan næppe være fattigdom, der har faaet dem til at gribe til trolddom for bevidst at bruge den til egen lykke. Mette Trolds eller Fandens har alt for delikat et navn til, at hun kan have været helt skyldfri.

Havde man forhørsprotokollerne, ville man sikkert faa samme fuldgyldige billede af processerne, som H. K. Kristensen har fremført i »Fra Ribe Amt«, 7., 8. og 9. bd.

John Kvist.

Livet i Kjelst for 70 Aar siden

Følgende Smaatræk er fortalt af Jens Kr. Jensen, Billum, der er født i Kjelst 1873. Skønt Jensen næsten er blind, har han en god Hukommelse.

I gamle Dage var der en Strandfoged i Kjelst, og Kjelst stod dengang i ret livlig Forbindelse ad Søvejen med Hjerting, Esbjerg, Fanø og Manø.

I Toften paa den Plads, hvor Maren Kristensen nu bor, laa der dengang en firelænget Gaard, som ejedes af Kristian Jensen, der foruden at drive sin Gaard og et Teglværk var en søgt Musiker paa Egnen. Ved Bryllupper og andre festlige Lejligheder blev der kaldt paa Kr. Jensen, som saa mødte med sit Dansetelt og sin Violin.

I 1886 blev Gaarden, der havde vidtstrakte Jordarealer, udstykket, og nu er der kun et Hus tilbage af den gamle Gaard.